

Seat No. : _____

XX-111

M.A. Sem.-IV

April-2013

Sanskrit : Paper-507

भगवद्ज्जुकीयम् प्रहसनम्

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : प्रश्नपत्रमां आपेक्षो डोय ते प्रश्ननो नंभर ४ उत्तरवडीमां लभो.

१. (अ) नीयेनामांथी गमे ते अेकनो अनुवाद करो : ७
- (१) शाण्डिल्यः – यद्यदा रमणीयं तत्तदा रमणीयमिति पृच्छति ।
परिव्राजकः – अपाण्डित्यमभिहितम् । पश्य, अनागतं प्रार्थयतामतिक्रान्तं च शोचताम् ।
वर्तमानैरतुष्टानां निर्वाणं नोपपद्यते ॥
- अथवा**
- (१) शाण्डिल्यः – अधीने किं भविष्यति ।
परिव्राजकः - शृणु । ज्ञानाद्भवति विज्ञानं, विज्ञानात्संयमः, संयमात् तपः, तपसो योगप्रवृत्तिः,
योगप्रवृत्ते रतीतानागतवर्तमानतत्त्वदर्शनं भवति । एतेभ्योऽष्टगुणमैश्वर्यं लभते ।
- (ब) नीयेनामांथी गमे ते अेक विशे नोध लभो : ४
- (१) भगवद्भृजुकीयना प्रकाशन विशे टूंकनोध लभो.
(२) भगवद्भृजुकीयना कर्तृत्वमां मडेन्द्र वर्मा अंगेना मत विशे टूंकनोध लभो.
- (क) नीयेना प्रश्नोना जवाब लभो : ३
- (१) भगवद्भृजुकीयना रचयिता कोश छे ?
(२) भगवद्भृजुकीयमां 'पल्लव' शब्द शेनुं सूचन करे छे ?
(३) भगवद्भृजुकीयमां भौद्ध धर्मना केटलां शिक्षापदोनो निर्देश छे ?
२. (अ) 'परिव्राजक'नुं पात्रालेखन ७
- अथवा**
- 'शाण्डिल्य'नुं पात्रालेखन
- (ब) नीयेनामांथी गमे ते अेक पर नोध लभो : ४
- (१) 'रामिलक'नुं पात्र
(२) 'वैद्य'नुं पात्र
- (क) नीयेना प्रश्नोना जवाब लभो : ३
- (१) वसंतसेना कोने याडे छे ?
(२) रामिलक पोतानी जतने कछ रीते ओणभावे छे ?
(३) वसंतसेनाना प्राश केवी रीते डरी लेवाय छे ?

૩. (અ) ભગવદ્જજીકીયમાં હાસ્ય નિરૂપણની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- કૂટિયાટ્ટમ્-શૈલીમાં ભગવદ્જજીકીયમ્ - નોંધ લખો.
- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક પર નોંધ લખો. ૪
- (૧) ચાક્યાર અને ચાક્યારો શબ્દની સમજૂતી આપો.
- (૨) વિદૂષકના વ્યંગ્ય પર નોંધ લખો.
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : ૩
- (૧) નાટ્યશાસ્ત્ર અનુસાર હાસ્યરસના દેવતા કોણ છે ?
- (૨) શૃંગારમાંથી કયો રસ ઉત્પન્ન થાય છે ?
- (૩) શાણ્ડિલ્યની પ્રથમ ઓળખ કઈ વસ્તુથી થાય છે ?
૪. (અ) ભગવદ્જજીકીયના 'પ્રહસન' - નાટ્ય પ્રકાર વિશે નોંધ લખો. ૭
- અથવા**
- 'પ્રહસન'ના લક્ષણ જણાવો.
- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક પર નોંધ લખો : ૪
- (૧) ભગવદ્જજીકીયમાં સમસ્યાઓ કે દૂષણો દૂર કરવા માટેના નિર્દેશો જણાવો.
- (૨) પરિવ્રાજક અને શાણ્ડિલ્યનો વાર્તાલાપ જણાવો.
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : ૩
- (૧) ભરતમુનિના નાટ્યશાસ્ત્ર મુજબ પ્રહસનના બે વિભાગ જણાવો.
- (૨) 'પ્રહસન' શબ્દનો અર્થ આપો.
- (૩) ભગવદ્જજીકીયના કર્તા તરીકે કયા રાજાને ગણવામાં આવ્યા છે ?
૫. (અ) ભગવદ્જજીકીય પ્રહસનના ઉત્તરાર્ધમાં આવતું હાસ્ય આલેખો. ૭
- અથવા**
- 'ભગવદ્જજીકીય'માં 'વસંતસેના'નું પાત્ર આલેખો.
- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક પર નોંધ લખો : ૪
- (૧) વસંતસેનાના મૃત્યુથી વસંતસેના પુનઃજીવિત થાય છે. - ત્યાં સુધીનું કથાવસ્તુ વર્ણવો.
- (૨) ભગવદ્જજીકીયના અન્ય પાત્રો વિશે લખો.
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : ૩
- (૧) કુટિયાટ્ટમ્માં જણાવેલા પાંચ પ્રકારના ગીતોના નામ લખો.
- (૨) ભગવદ્જજીકીયના શ્લોક-૧માં કયા ભગવાનના પાદની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે ?
- (૩) ભગવદ્જજીકીયની શરૂઆત કયા દૃશ્યથી થાય છે ?